

ÅFJORD KOMMUNE
Øvre Årnes 7
7170 ÅFJORD

Deres ref:
Vår ref: 2020/99676
Dato: 27.05.2020
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

UTTALELSE TIL HØRING - GROVLISETERVEIEN - ÅFJORD KOMMUNE

Mattilsynet mottok høring av Grovlieterveien - Åfjord kommune til uttalelse. Frist for å gi tilbakemelding er satt til 17.06.2020.

Mattilsynet er høringsinstans når planer kan berøre drikkevann og akvakultur. Det er viktig at planen tar hensyn til eksisterende vannforsyningssystemer, både kommunale og private, og sørger for at disse blir beskyttet mot forurensning.

Saken gjelder

Det søkes om å bygge en 1500 meter landbruksvei i klasse 8 i Grovlia. Det er tenkt grovplanering uten noen form for sprenging, og trasevalget er tilpasset dette. Grunneiere har tilgang til Storheia vindpark. Den planlagte traktorveien vil starte fra vindparkens adkomstvei for vindturbinene nordvest for Grovliatnet.

Bruken av veien er tenkt til 100 % skogbruksinteresser. Det antas at det står ca. 1000-1500 m³ hogstmoden skog i nedslagsfeltet for planlagt traktorvei.

Det var vedlagt en kopi av overskjønn som gjelder restriksjoner for bruken av Grovliatnet og området rundt.

Grovliatnet

Den planlagte traktorveien vil gå langs ved Grovliatnet, som er reservekilden til Åfjord vannverk. Åfjord vannverk har grunnvannsbrønner som hovedvannkilde, og hvis det skulle bli noe med disse, vil Grovliatnet tas i bruk. Det gjennomføres regelmessige uttak av prøver som sendes til analyse, av Grovliatnet.

Dette betyr at Drikkevannsforskriften gjelder her også, selv om en vannkilde kalles en reservekilde. Det er krav til at reservekilder skal ha like mye beskyttelse som hovedkilder.

Man kan se for seg at Åfjord vannverk kan ha behov for ekstra vann i perioder, og da må man kunne ta i bruk en reservekilde på kort varsel. Det er mer enn 1000 abonnenter som vil bli berørt hvis hovedvannkilden ikke kan benyttes.

Traktorveien er beregnet å starte fra vindparkens adkomstvei for vindturbinene nordvest for Grovlivetvatnet og vil gå ca. en halv kilometer oppover langs vatnet. Det opplyses at skogdrift i område er planlagt på vinteren.

Det er tidligere gitt tillatelse til motorisert ferdsel i nedslagsfeltet som kun er ment for grunneiere og er kun ment for nødvendig transport i forbindelse med næringsaktiviteter i tilknytning til egen grunn.

Aktuelt regelverk

§4. Forurensning

Det er forbudt å forurense et drikkevann. Forbudet gjelder alle aktiviteter, fra vanntilsigsområdet til tappepunktene, som medfører fare for at drikkevannet blir forurenset.

Med aktiviteter menes også friluftsliv og annen utøvelse av allemannsretten.

Der det er fastsatt beskyttelsestiltak etter § 12. eller restriksjoner etter § 26. gjelder forbudet brudd på disse.

I vanntilsigsområdene kan landbruksaktivitet foregå dersom det ikke forurenser drikkevannet eller medfører brudd på beskyttelsestiltak etter § 12. eller restriksjoner etter § 26.

Vurdering

Den planlagte traktorveien vil kunne medføre en risiko for at Grovlivetvatnet (reservevannet til Åfjord vannverk) blir forurenset.

I overskjønnet datert 1. september 1972, under punkt IX står følgende «*Det tillates ikke anlagt kjørbare veier opp til vannet og i nedbørsfeltet*».

Det opplyses også i overskjønnet at det er gitt erstatning for skog til tre gårdbrukere i form av en engangserstatning. Skjønnet sier også noe om at en skogsakkyndig anfører at (utdrag fra overskjønnet fra 1. september 1972):

«han ikke finner terrenget mulig for regningssvarende anlegg av tømmerveg opp til Grovlivetvatnet. Derimot er det mulighet for anlegg av traktorveg for bruk på vinterføre, men omkostningen med dette sett i relasjon til kubikkmasse tømmer som kan drives ut, anses det for tiden ulønnsomt med anlegg av slik vinterveg.

Skjønnsretten må imidlertid ved vurdering av ulempe også ta i betraktning at man ikke kan vite hvordan driftsformene i skogbruket vil utvikle seg i fremtiden og at det som nå kan betraktes som et nullområde kan få økonomisk verdi i fremtiden.

Ulempen ved at man ikke nå får bygge noen veg for fremdrift av tømmer fra området og ved at tømmer ikke kan drives frem over selve Grovlivetvatnet med traktor på isen eller eventuelt motorbåt er en ulempe som må erstattes med penger.»

Det nevnes i overskjønnet fra 1. september 1972, at «*man ikke kan vite hvordan driftsformene i skogbruket vil utvikle seg i fremtiden*» Nå kjenner vi til hvordan skog drives ut. Skogdriften i 2020 foregår med store hogstmaskiner som man vet kan være meget ødeleggende for terreng og naturområder.

Det er ingen beskrivelse i tiltaket om skogdriften vil foregå med hogstmaskiner, men Mattilsynet legger til grunn at man her vil benytte seg av slike.

Den planlagte traktorveien vil gå langs deler av Grovlivetvatnet, og slik det er tegnet inn på kartet, vil traktorveien ligge meget nær selve reservekilden. Det er en risiko for at reservedrikkevannet kan forurennes både under bygging av traktorvegen, og under skogsdriften.

Konklusjon

Mattilsynet fraråder at det gis tillatelse til bygging av traktorvei for skogdrift, langs Grovlivetvatnet. Begrunnelsen for dette er at Grovlivetvatnet er reservevannkilden til Åfjord kommune. Det er krav til at reservekilder skal ha like god beskyttelse som hovedkilder.

Vi viser til drikkevannsforskriften § 12. der det kommer frem at fastsatte restriksjoner etter § 26 ikke skal fravikes. Det er for Grovlivetnet fastsatt restriksjoner om at det ikke er tillatt å anlegge vei i nedbørsfeltet. Videre viser vi til veileder til drikkevannsforskriften § 4. Det er forbudt å gjøre noe, en aktivitet, som øker sjansen for forurensning i det ferdige drikkevannet.

Forbudet inkluderer akkumulert forurensning. Med akkumulert forurensning mener vi mindre forurensning fra flere kilder som samlet sett har potensiale for å forurense drikkevannet.

Omsøkte tiltak kan medføre utslipp av petroleumsprodukter, det er erfaringsmessig stor fare for økt tilsig av organisk stoff, humus, partikler etc. til kilden. I tillegg vil veien bidra til økt aktivitet i nærheten av kilden.

Vi ser også en mulighet for at veien kan bli brukt som tursti og fører til permanent aktivitet i nedbørsfeltet til reservekilden.

Mattilsynet vil med dette fraråde at en slik traktorvei bygges og at det drives skogsdrift i området.

Vi ber om å bli holdt orientert om utfallet av saken.

Med hilsen

Tove Marie Hervik

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Postboks 2600

7734

STEINKJER